

HADUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ

Egyes szám ára hétköznap 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELIŐS SZERKESZTŐ

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 16

Szerkesztőség T. 347. • Kiadóhivatal T. 348.

Az egyik zsidó,

akit a magyar föld, a magyar vendégszeretet, a magyar türelem és megértés, a magyar nagylelkűség ellátott cimmel, gazdagsággal, gondtalan bőséggel, — hálából perverz cinizmussal önként vállalt hóhérszeretet az ezerszázados haza legyilkolásánál és amikor cinkosaival együtt sikerül vérbe és gyalázatba borítania Szent István koronáját, a megtorlás elől külföldre oson, hogy gaztette után, — közben is tovább huzva magyar verejtéken szerzett sokmilliárdos vagyonának dus jövedelmeit, — éveken át onnan szórja a gyűlölet és a rágalom mocskát a mérhetetlen szenvedésektől alélt, kínokban vonagló országra, hogy pénzzel, tollal mesterkedjék még a feltápaszkodás megakadályozásán is, hogy segítséget nyújtson a magyar nemzet halálos rohamra kész fegyveres ellenségeinek.

Ez a zsidó, aki hiúságból és szereplési mániából éveken át gyako-rolja a legszörnyűbb bűnt, — amelyre a magyar felfogás szerint Isten-nél sincs a bocsánat, — a hazadur-lást, téves ügyvédi tanács alapján, a tételes törvények szerinti büntet-lenségében bizva hazaarcátlankodik és itt végre bírni elé kerül, ha csak egy elenyésző részcéért is annak, amit éveken át elkövetett.

És akkor egyszerre csak egetverő lárma támad köröskörül. Vélend: az erkölcsi érzék, a nacionalizmus, vagy az asszimiláltság hazafiságá-nak feltornyosuló, mérhetetlen fel-háborodása harsant fel az égre, pél-daadó büntetést követelve.

Oh nem! Akik lármáznak, akik a külföld sajtójában ujjent meghurcol-ják Magyarországot, a magyar judi-katurát, azok a hazaszlisszolt zsidó gazfickó büntetlenségéért itik fül-sértő lármájukat. A legnagyobb né-met írók és művészek, — mutat reá-juk harsány kikiáltóként a másik zsidó, az ügyvéd. És kik ezek a bi-róságunk felett ítélkező fogadatlan prókátorok? Ki ez a Thomas Mann, Alfréd Kerr, Max Reinhardt, Lujo Brentano, Emil Ludwig és a többi nagyság? Zsidók, egytől egyig zsi-dók!

Hatvani-Deuschot elítélték. Saj-nos, a mi törvénytárunk nem ké-szülhetett az ilyen raffináltan aljas hazaelles büncselekmények méltó megtorlására. A büntetés csak négy évi fegyház...

És most itt lett volna a pillanat, amikor a magukat magyar zsidónak valló állampolgárok imponáns mó-don dokumentálják hazafiságukat, amikor ők is ítélkeznek és megta-gadják, kiközösítik, kiköpi maguk közül ezt a silány hazaárulót, aki oly büszkélkedve hangoztatta, hogy ő a magyar zsidók írója.

... És valóban! Alig telt el egy nap az ítélet óta, már megmozdult a zsidó közvélemény. Megszóltat lapjának, az *Esti Kurirnak* hasáb-jain, hogy állást foglaljon a magyar haza felforgatójával, elárulóival, nyomoruságában gyalázójával szem-ben.

És megszólalt eképpen:

„Minden emberi fantáziával ki-gondolt drámánál mélysegebb tra-gédia pergett le a tárgyaló terem-ben... A vád... a tagló kegyetlen su-lyával villant feje feletti s az ítélet, mely rá lesújtott, nem volt könnyebb a vádnál. De ő... a gyermekek naiv szent hitével csak szívét tárta elébe a vádnak. Vonagló, vérző szívét, mely minden üldözöttesen, megalázó keserűségen keresztül is csak egy dalt dalolt: a hazaszeretet himnu-

szát... Szívet lacsaró keserűség nélkül nem lehetett hallani, miként zengte könnyes hangon, hogy elmúlt esztendőök kálváriáján hogyan maradtak el mellőle barátai...” És így tovább.

Láthattuk, — fejezi be cikkét a zsidó lap, — hogy mit szenvedett ez az ember magyarságáért (!) s végül egyenesen és közvetlen egyszerű-séggel arra szólít fel minket, ma-gyarokat, — röviden „ellenfélnek” titulálván bennünket, — hogy mi

kérjünk velük együtt kegyelmet Hat-vani-Deutsch számdra!

Válaszolhatnánk valamit erre az elképpesztő, vérforralóan galád pi-maszásra. Ám ezt a választ nem bírja meg a nyomdafesték.

Hát csak annyit jegyzünk meg egész csendesen:

Zsidók, zsidók, — ugyan mire jó az amugy is országszerte minden magyar lélekben lobogó antiszemi-tizmust ilyen példátlan provokációk-kal szítani?

Az egész képviselőház pártkülönbség nélkül követelte a bíróság létszámának szaporítását és a bírói illetmények felemelését

Váry Albert visszautasította a független magyar bíróság ellen irányuló baloldali támadásokat — Györki otromba támadása a csendőrség ellen — Általánosságban elfogadták az igazságügyi büdzsét

„Az esküdtszék intézménye ellenkezik a magyar jogfejlődés rendjével és hagyományaival”

Budapest, május 9. A képviselőház szerdai ülésén az igazságügyi tárca büdzséjének általános vitáját kezdték meg. Örfly Imre előadó ismer-tette a költségvetést, majd megállapította, hogy 1924. óta a bíróságok munkája állandóan emelkedik. A kir. Kuriánál a restanciák 65 százalékot tesznek ki. A Táblán már valami csökkenés mutatkozik, de még itt is 27 százalék a restancia.

Propper Sándor határozati javaslatot nyújtott be, a bíróság személy-zetének emelésére. Hosszasan bí-rálta a fogházak belső állapotát. A költségvetést nem fogadja el.

Váry Albert elismerését fejezi ki az igazságügyminiszternek az új pol-gári törvénykönyv elkészítéseért, valamint a legutóbbi amnesztia elő-terjesztéseért. Ezután

megvédelmezte a bíróságot egyes politikai viták hevében elhangzott baloldali vádaskodá-soktól.

Feltétlenül szükségesnek tartja a bi-rósági segédszemélyzet létszámának emelését. Ma a bíróságoknál 180.000 telegkönyvi ügyirat hever elinté-zetlenül. Az igazságügyminiszternek ezen az állapoton okvetlenül se-gíteni kell

1651 bíróhoz 646 joggyakornok kevés.

Megfelelő bíróság és segédszemély-zet nélkül jó- és gyors igazságszol-gáltatás el sem képzelhető.

Ezután rámutatott azokra a táma-dásokra, amelyek a bírói független-ség körében igen sajnosan nyilván-nosság előtt mind gyakrabban hang-zanak el. Ezeket a támadásokat az-zal a tetszetős érveléssel támasztják alá, hogy a bírót az államfő nevezi ki, előléptetése a kormánytól függ és így a kormány befolyásolhatja az intézkedésben. Ezzel szemben hangsúlyozottan kijelenti, hogy az állami igazságügyi hatalom teljesen független a közigazgatástól, a kor-mánytól és a törvényhozástól.

A bírói ítélkezésre sem a tör-vényhozásnak, sem más faktor-nak, mint a bírói becsületnek befolyása nincsen.

Tény az, hogy a kormány nevezi ki a bírót, de a bírói ítél-kezés teljesen független. Az a véle-ménye, hogy az igazságügyminisz-ter akkor, mikor kijelölő elnöki ta-nács véleményét követi a bírák ki-nevezésénél az egyéni kiváltságot tartja szem előtt, a bírói tekintélyt és függetlenségét teljes mértékben biztosította. (Helyeslés.)

Györki Grósz Imre követeli, hogy az előléptetés jogát vegyék ki a kor-mány kezéből, adjanak jobb fizetést a bíráknak. Majd azt állítja, hogy a budapesti törvényszéknél az utóbbi időben, azok a bírák léptek elő, akik valamelyik perben politikai térre kalandoztak.

Simon András: Kik azok?

Györki: Az igazságügyminiszter éppen olyan jól tudja, mint én.

Pesthy Pál: Nem tudom, hogy kikre céloz.

Simon András: A helyzet az, hogy

nem tud neveket említeni.

Györki határozati javaslatban a halálbüntetés eltörlését sürgette, egy további határozati javaslatban pedig

az önálló katonai bíróság meg-szüntetését.

Farkas Elemér: Van-e a világon hely, ahol ezt kimondanák?!

Györki az ügyvédi kar helyzeté-vel foglalkozva, tiltakozott a tervbe-vett zárszám ellen. Felhívta a mi-niszter figyelmét a csendőrségi nyo-mozásra, amely szerinte középkori jelenségeket mutat.

Kifogásolta, hogy az amnesztia-rendelet nem terjed ki a kommuniz-mus alatt elkövetett büncselekmé-nyekre. A költségvetést nem fogad-ta el.

Hunyadi Ferenc gróf a magyar bi-rói kar erkölcsi presztizsének csor-bítatlan voltára mutatott rá, majd határozati javaslatot nyújtott be, amelyben

a bírói kar illetményének ren-dezését, a bírák és ügyészek mi-nősítési pótlékának visszaállítá-sát kérte.

A tárca költségvetését elfogadta.

Bródi Ernő szerint mielőbb vissza kell állítani az esküdtbíráskodást, mert csak így vonhatjuk ki a políti-kát a bíráskodás köréből. A tárca költségvetését nem fogadta el.

Csak Károly a sajtószabadságnak hive, de

Isten mentsen meg bennünket a sajtó szabadosságától.

Amerika és Anglia megengedheti magának azt, hogy kommunista la-pot is megtűr, mi azonban nem koc-kázthatjuk létünket még a szabad-ságjogok korlátozása árán sem. Nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy a szabadságjogokat a maguk elméleti tisztaságában visszaállítsuk. Az ügyvédek nehéz helyzetéről szól-va tagadhatatlan, hogy bizonyos

ügyvédellenes hangulat van az országban.

A tárca költségvetését elfogadta.

Huszár Károly rámutatott a bíró-ság ügyforgalmának megszorodá-sára. Határozati javaslatot nyújtott be a bírói kar működési kötelékének visszaállítása érdekében. A költ-ég-vetést elfogadta.

Wolff Károly behatóan foglalko-zott az esküdtszék intézményének jogfejlődésével. Külföldi példával összehasonlítva megállapította, hogy

ez az intézmény ellenkezik a magyar jogfejlődés rendjével és hagyományaival.

Annakidején Deák Ferenc is csupán az osztrák centralizáló törekvések-nek a bíróságra is nyomást gyakorolt befolyásával szemben hangoz-tatta annak szükségességét. A füg-getlen bíráskodás és kifogástalan igazságszolgáltatás célja egyáltalán nem ezzel az intézménnyel közelít-hető meg, hiszen a külföldi esküdt-székek működése mellett a legna-gyobb jogi tévedések történnek meg, hanem ehelyett

a bírői karnak anyagi és erkölcsi függetlenségét kell alkotmányos eszközökkel körülbástyázni.

A költségvetést elfogadta. Gál Jenő szerint bizonyos dekadencia mutatkozik a jogszolgáltatás terén. Lehetetlen, hogy a bíróság a magyar állam nevében hozza az ítéleteket, hiszen maga a magyar állam is lehet peres fél. A magyar nemzet nevében kellene ítékeznie. Wolff Károly: A szent korona nevében, mert az a magyar jogforrás! (Helyeslés.) Gál Jenő sürgeti a bírák illetmé-

nyének felemelését. Az elnök ezután az általános vitát berekesztette és a Ház általánosságban elfogadta az igazságszolgálati tárca költségvetését.

A Ház elfogadta a Hunyadi Ferenc gróf indítványát, amelyben kéri, hogy a státusz törvény rendelkezéseit különösen az illetmények tekintetében fokozatosan állítsák vissza.

Interpellációt senki sem terjesztett be, így az ülés negyedhétkor ért véget.

Vitéz bulcsi Jánky Kocsárd a honvédség főparancsnoka Debrecenben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Vitéz bulcsi Jánky Kocsárd lovassági tábornok a magyar királyi honvédség főparancsnoka szerdán este 6 óra és 10 perces gyorsvonattal szárnysegédje kíséretében Debrecenbe érkezett, ahol az állomáson katonai parádéval fogadták. A honvédség főparancsnoka az Arany Bikában szál-

lott meg s este az Arany Bika éttermében részt vett a tisztikar vacsoráján, melyen megjelentek a debreceni helyőrség összes tisztjei. A honvédség főparancsnoka csütörtökön szemlélet tart a debreceni helyőrség csapata fölött, majd tovább utazik Nyírbátorba, illetőleg Nyiregyházára.

Kun Béla kiadatási ügye az osztrák törvényszéken

Budapest, május 9. Bécsben az osztrák törvényszék első büntető tanácsa ma délelőtt vette tárgyalás alá a magyar igazságügyi hatóság átiratát, melyben Kun Béla kiadatását kéri. Még nem történt döntés, mert a budapesti főügyészség újabb bizonyítékok küldését jelezte, amelyek igazolják, hogy Kun Béla

Magyarországon közönséges bűncselekményeket követett el.

ISMÉT LETARTÓZTATTAK EGY VOLT NÉPBIZOST

Bécs, május 9. MTI. Neukirchenben mint onnan jelentik, e hó 5-én hamis bejelentés miatt letartóztatták Kővári Manó volt magyar népbizost, aki ott hamis név alatt tartózkodott.

Japánnak nem célja, hogy Kinában területeket szálljon meg

A csapatok kiküldése a japán lakosság megvédésére szolgál

Tokio, május 9. Reuter: A külügyminisztérium közleményt juttatott el a lapokhoz, mely szerint a japán csapatoknak Kinába történt kiküldetése azt a félre nem érthető célt szolgálja, hogy megoltalmazza a japánok életét és vagyonát. A japánoknak nincs szándékukban, hogy területeket szálljanak meg. A csapatok védeni fogják a vasutvonalakat, s mielőtt a veszély elmúlt, ismét visszavonják a csapatokat. Nem igaz, hogy a japán csapatok azért vonultak be Csinanfuba, hogy feltartóztassák a délkiniai haderők elő-

renyomulását Észak irányába. Kína és Japán közötti viszony szabályozására szolgáló tárgyalásokat később valószínűleg Nankingban fogják megtartani. A tengerészeti minisztérium elhatározta, hogy Sanghaiba küldi az Abukuma és Jinshu cirkálókat.

A shamini japán főkonzul felszólította a Kantonban lakó japánokat, hogy hagyják el a várost, miután japánellenes zavargásoktól lehet tartani és menjenek Saminba, ahol japán ágyunaszádok tartózkodnak.

A „Bocskay“ futballcsapat egyik játékosának apja mérkőzés közben esernyőjével megverte a bírót

A járásbírótság becsületsértésért 50 pengő pénzbüntetésre ítélte

(A Hajdúföld tudósítójától.) Az elmúlt év őszen izgalmas mérkőzést vívott a debreceni Bocskay a szombathelyi Szabaria futballcsapattal. A mérkőzésen viharos jelenetek játszódtak le, mert a közönség elégedetlen volt. Viczenik Ede fővárosi bíróval, aki a publikum megítélése szerint a debreceni csapat hátrányára pártoskodott. Ebben az izgatott hangulatban történt, hogy a játék második félidejében Mertin Lajos, a Bocskay balszélsője összeütközött egy szombathelyi játékosal és elterült a földön. Mertin édesatyja Mertin István nyugdíjas vasutas erre áttörve a rendőri kordonon

berohant a pályára és esernyőjével megütötte Viczenik Ede bírót.

Viczenik feljelentésére megindult a becsületsértési per, amely most folyt le a debreceni járásbíróstagon. A bizonyítási eljárás lefolytatása után a járásbírótság Mertin Istvánt 50 pengő pénzbüntetésre ítélte. A bíróság enyhítő körülménynek vette a mérkőzés-szülte izgatott helyzetét és hogy fia sérülése miatt ragadtatta el magát ennyire. Az ítélet jogerős.

Olvassa a Hajdúföldet

A Csokonai-színház az idén nem tarthat előadásokat Egerben

(A Hajdúföld tudósítójától.) Ismeretes, hogy a debreceni Csokonai színháznak Szolnokon kívül Eger is nyári állomása. Az eddigi tervek szerint úgy volt, hogy a színház amint befejezi eladásait Szolnokon Egerbe megy. Ez a terv azonban ma már nem valósítható meg, mert a hatóságok az idén nem engednek előadásokat tartani az egri színházban. A színház épülete ugyanis annyira rozoga, hogy a benne való tartózkodás egyenesen életveszélyes. A falak mindenütt omladoznak s csak hosszú

és költséges munkával lehet ismét olyan állapotba hozni, hogy hivatásának megfelelően.

Kardos Géza ebben az ügyben a múlt nap Egerben volt, ahol tárgyalt a hatóság képviselőivel. A tárgyalás azonban a fent említett okok miatt eredménytelen volt s így mindaddig, míg az egri színházat teljesen nem renoválják, nem játszhat ott a Csokonai színház társulata. Ilyen formán az idén csak Szolnok marad a nyári állomás.

Borzalmas erejű orkán pusztított szerdán a fővárosban

A vihar tövestől csavarta ki az évtizedes fákat és az árokba fordított egy villamost is — A rettenetes szélvész kilencven kilométeres sebességgel száguldott Budapest felett

Budapest, május 9. Szerdán reggel borzalmas vihar vonult végig Budapest felett, amely felbecsülhetetlen károkat okozott. A rettenetes orkán már a kora hajnali órákban megkezdődött s oly erővel dühöngött, hogy szinte életveszedelmes volt az utcákon közlekedni. Az orkán évtizedes, hatalmas fákat tövestől csavart ki és döntött le az utcákon. A Duna-parti kávéházak előtt garmadában hevernek a darabokra tört székek, szétépett ponyvadarabok. A Városmajor egyik utcáján majdnem minden fát kitépett a borzalmas erejű szélvihar.

amilyenhez hasonló 1914 óta nem volt Magyarországon.

Ötven-hatvan éves fák halomban hevernek a földön. A budai gyümölcsösök elszomorító látványt nyújtanak. Egyetlen egy fiatal gyümölcsfa sem maradt meg s a többieket is borzalmasan megtépázta a vihar.

A vihar tartama alatt mintegy

hatvan esetben volt munkájuk a mentőknek,

akik szinte emberfeletti teljesítményt produkáltak az iszonyuan dühöngő orkánban.

EGY ASSZONYT A LEVEGŐBE EMELT A VIHAR

Különös módon kapott életveszélyes sebesüléseket egy Krisztnik Jánosné nevű 47 éves asszony. Munkába ment s az utcán érte a vihar. A Dagály-utca sarkán hatalmas szélroham lepté meg. A gyenge, sovány asszonyt a levegőbe emelte az erős szélroham és pár méterrel odébb a földre sújtotta. A szerencsétlen asszony a rémülettől és az erős ütődéstől elájult. A járőrök részesítették első segítségben, de mikor élesztgetési kísérleteik ellenére sem tért magához, kihívták a metőket, akik megállapították, hogy Krisztnik Jánosné súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett. A Rókus-kórházba szállították.

ZAVAROK A TELEFON ÉS TÁVIRÓÜSSZEKÖTTETÉSBEN

Súlyos zavarokat idézett elő a vihar a főváros és a vidék közlekedésében és telefon összeköttetésében.

ben. A telefon huzalokon és villamosok áramvezetékein kívül az elektromos áramszolgáltatás huzalai is megéreztek a heves szélviharokat.

Széchharminc állomásnak szakadt el a légvezetéke.

Jellemző a szerdai orkán rettenetes erejére, hogy a Gerlóczy-utcában egy husz méter magasú kéményt a vihar letört s az lezuhant a fővárosi nyomda tetejére. A nagy súly alatt a tető betört s a lehulló vakolat és téglák két nyomdászot leütötte, ughogy azok eszméletlenül állapotban kerültek el. Szintén a fővárosi nyomdában a beszakadt tető súlyosan megrongálta a gépeket.

A Hűvösvölgyben a dühöngő szélvész a katonai nevelőiskola és a Lipótmező között robozó villamoskocsit a sinek mellett elhúzó Órdög-árokba döntötte. A villamoson szerencsére nem ült senki s így nagyobb szerencsétlenség nem történt, mert a kocsi vezető és a kalauz is sérülések nélkül uszták meg a különös balesetet.

JANUÁRBAN ÖNGYILKOS LETT — MÁJUSBAN FELISMERTÉK

Januárban a debreceni viztorony mellett, egyik fán akasztott embert találtak, akinek a kilétét mind a mai napig nem sikerült megállapítani, mert nem volt nála semmiféle irás. A rendőrség harminc fényképet készített a holttestről és szétküldötte a vidéki hatóságoknak. A fénykép nyomán most jelentkezett László Pálné nyírbátori lakos, ki az öngyilkosban felismerte férjét, László Pál 68 éves napszámost. László Pál öt évvel ezelőtt elhagyta feleségét és azóta ismeretlen helyen tartózkodott.

— A ker. tanácsadó iroda a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának a szegénysorsu magyar emberek istápolására és jogi tanácsadásra alakult szerve mindennemű utbaigazításra ismét rendelkezésre áll minden szerdán és szombaton délután 6 tól 7-ig. (József kir. hg u. 16., bejárat a kapu alatt.)

Reumatikus fájdalmaitól
biztosan megszabadul
a Konyári Sóstó-fürdőn

Allandóan folynak a kihallgatások a Czutrin-féle milliárdos sikkasztás ügyében

Czutrin Andort valószínűleg vasárnap hozzák Debrecenbe

(A Hajduböföld tudósítójától.) A Czutrin-féle sikkasztás hullámai egyre nagyobb méreteket öltenek s a debreceni rendőrség sikeres nyomozásának köszönhető, hogy a bűnyegnek legtitkosabb rugói is rövidesen napvilágra kerülnek. A Hamburgban letartóztatott Czutrin Andort egy-két nap múlva hazaszállítják Debrecenbe, hol a rendőrség részéről újabb letartóztatások várhatók.

Friedlender Mór, Friedlender Márton és Sipos Izidor a rendőrségen

Ismeretes, hogy a nagyarányú sikkasztási ügyben kedden délután szenzációs fordulat történt. A könyvek revíziójánál gyanu merült fel Friedlender Mór, a bank gyapjuosztályának vezetője ellen. Friedlender ugyanis a gabonaosztálynak is ellenőrzője volt s a nyomozás során kiderült, hogy Friedlender Mór, illetve a Friedlender Testvérek cég javára jogtalan kiutalások eszközöltek. A bank azonnal megtette a feljelentést Friedlender Mór ellen, akit este 7 órakor, mint gyanúsítottat őrizetbe is vettek. A feljelentés által kikapart bűnyeg szervesen kapcsolódik Czutrin Andor sikkasztásába, amely nyíben a felfedezett tételek összegei bennfoglaltnak a Czutrin-féle hiányzó tételben.

Házkutatások

A rendőrség kedden este beidézte a Friedlender-cég két tisztviselőjét, Friedlender Mártont és Sipos Izidor főkönyvelőt, akik ellen ugyan a bank nem tett feljelentést, de kihallgatásuk elodáztatlanul szükségessé vált. A két tisztviselő az éjszakát szintén a rendőrségen töltötte, miközben a hatóság házkutatást tartott. Az őrizetbe vett Friedlender letartóztatásáról vagy elengedéséről majd csak Czutrin kihallgatása után fogják intézkedni.

Hogyan sikasztott Czutrin?

A rendőrség az Angol-Magyar Bank debreceni kirendeltségének igazgatóságával együtt már napok óta tartó revideálást végez. A revízió során megállapították, hogy Czutrin Andor a sikkasztott összegeket részint egyeseknek a *tartozik* rovatba könyvelte el, mint fennálló tartozást, részint drágább pénzért rosszabb árukat vásárolt s ezáltal keletkezett a nagyösszegű hiány. Most még a pontos összeg megállapításán kívül az a kérdéses, hogy az újonnan felfedezett tételekből Czutrin utalt-e ki, vagy pedig Friedlender Mór? Mindenesetre Friedlender bűnrészességére alapos gyanu forog fenn.

Kihallgatások a rendőrségen

A debreceni rendőrség bünygyi osztályán szerdán egész nap folytak a kihallgatások dr. vitéz Tóth Gyula rendőrkapitány és dr. Roncsik Tibor rendőrfogalmazó vezetésével. A kihallgatások eredményei arra engednek következtetni, hogy Czutrin Andor a sikkasztásnak legfortélyosabb módját, az úgynevezett „*altruista*” sikkasztást követte el, mint-hogy az ügyfelek a sikkasztásra állítólag nem fizettek rá. Mikor ugyanis a tőzsdekötések ráfizetést eredményeztek, Czutrin a lebonyolított ügyleteket az ügyfelek hasznára számolta el. Ezt a körülményt a

bennfentesek állítása szerint Czutrin hűségével lehet megmagyarázni. Mint olyan bankos, aki uton-utfélen hangoztatta „*kiváló*” üzleti érzékét, nem akart egyetlen ügyletet se lebonyolítani, mely a felek károsodásával végződött volna s mikor az üzlet nem sikerült, a mutatkozó passzívát a bank kárára könyvelte el.

A szerdai nap folyamán beidézték a rendőrségre a bank ügyészét, dr. Fényes Jenő ügyvédet is, akit szintén kihallgattak s aki az ügykezelére

Az oláh kormány a legvégsőkig védi a hatalmát

A parasztpárt minden összeköttetést megszakított a kormánnyal

Belgrád, május 9. Az itteni lapok jelentése szerint a romániai események közvetlenül a gyulafehérvári gyűlés után viharos kifejlődéssel fenyegettek, most azonban úgy látszik, hogy bizonyos ellanyulás következett be. Lehet, hogy a vihar előtti csend. A régenstanács még nem fogadta *Maniut*, aki a nagygyűlésen hozott határozatokat akarja átnyújtani, miután a nemzeti ünnep miatt május 10-ig semmiféle kihallgatást nem tartanak. További fejlemények és a parasztpárt magatartása szempontjából mindenesetre döntő kihatása lesz annak, hogy Maniu kihallgatása milyen eredménnyel jár. A kormány ugylátszik szilárdan el van tőkélve arra, hogy állását a legvégsőkig védi. Így a minisztertanács tegnap elhatározta,

vonatkozólag nyújtott felvilágosításokat.

Újabb fordulatok várhatók

Czutrin Andor az ismerősök elbeszélése szerint óvakodott a fényűző életmódtól, csupán az utóbbi időben határozta el magát, hogy Hajduszoboszlón villát építtet. A vállalkozónak ki is fizetett 1400 pengőt. A nyomozás folyamán bizonyossá lett, hogy Czutrinnak több, előkelő pozíciót betöltő bűntársa is van. Szerdán délelőtt dr. Preinesberger Jenő tanácselnök, vizsgálóbíró megjelent a rendőrségen, ahol tájékoztatta magát az eddigi eredményekről. Valószínű, hogy a vizsgálóbíró már holnap, vagy holnapután bekapcsolódik a nyomozásba. Mint a *Hajduböföld* értesül, Czutrin Andort vasárnap kísérik vissza Debrecenbe.

hogy megtilt minden politikai agitációt és minden olyan politikai gyűlést, amelyet, mint a gyulafehérvári, politikai agitáció céljából hívnak egybe. Az *Adaverul* szerint a parasztpárt elhatározta, hogy

a kormánnyal minden összeköttetést megszakít,

ezentul csupán a régenstanácson keresztül tárgyal vele. Itteni lapok híradása szerint Maniu tegnap kijelentette, hogy a kormánnyal vissza kell lépnie. Maniu nem helyeselte, hogy a gyulafehérvári gyűlés után a parasztpárt Bukarestnek indultak, de nem tudta őket megakadályozni, mert a nép rendkívül elvan keseredve. Hír szerint a gyűlés résztvevői már szétszóródtak és visszatértek tűzhelyeikhez.

Hogyan élnek az amerikaiak?

A jólét és a luxus statisztikája

Newyork, május 9. Az Egyesült-Államok a világ leggazdagabb országa. De vajon ez a gazdagság csak néhány szerencsés ember jólétét és kényelmét szolgálja-e, vagy pedig jobb megélhetést biztosít a lakosság széles rétegének? Erre a kérdésre úgy lehet felelni, ha összehasonlítjuk az ember az amerikaiak életstandardját más országok lakóival. Most jelent meg Mc. Umrey és Parkins *Elementary Geography 1928* című műve, mely ezzel a kérdéssel foglalkozik.

Egy cikkben az Egyesült-Államok cukor- és huszfogyasztásával foglalkoznak a szerzők. Kimutatják, hogy *a világ egyetlen országában se fogyasztanak el annyi cukrot és húst, mint az Egyesült-Államokban.*

Ez a nagy cukor- és huszfogyasztás a legbiztosabb tanu a lakosság magas nivóju életmódja mellett. „Az

erős cukorfogyasztás azt bizonyítja, hogy mi több süteményt, kalácsot és fagyaltot élvezünk, mint a többi országok”. „Egy ország nagy huszfogyasztása mindig arról tanuskodik, hogy az illető országban az életstandard magas fokon áll.” Az Egyesült-Államokban 30 százalékkal több cukor fogy el, mint Angliában, 48-al több, mint Franciaországban, 53-al több, mint Németországban és 85-el több, mint Olaszországban. A huszfogyasztás 32 százalékkal mulja felül Angliát, 40-el Franciaországot, 51-el Németországot, 73-al Olaszországot.

Az amerikai életmód fölénye más téren még szembeszökőbb. 1927-ben 27 millió autó szaladt a világon. Ebből több, mint 22 millió az Egyesült-Államokra esik, minden ötödik lakosra jut egy autó, míg Angliában csak 43 személyre

jut egy autó, Argentínában 45-re, Franciaországban 46-ra, Németországban 196-ra, Olaszországban 293-ra. Eppen így van a rádióval is. Az Egyesült-Államokban 18 személyre jut egy rádió, Angliában 28-ra, Svédországban 33-ra, Németországban 45-re, Franciaországban 50-re. Az Egyesült-Államokban 7 személyre jut egy telefon, Németországban 26-ra, Angliában 56-ra, Franciaországban 59-re, Japánban 111-re. Büszkén írják az amerikai szerzők: „Az Egyesült-Államokban van az egész világ telefonjainak öt-nyelcada, vasutjainak háromnyolcada és automobiljainak négyötöde. Az Egyesült-Államok fogyasztják el az egyévi termelésből a cukor egynegyedét, a gummi háromnegyedét és a petrolium négyötödét. A mi népünk otthonában több kényelem van, mint a világ bármely népénél és *a mi népünk jobban táplálkozik, mint a világ bármely népe.*”

A szerzők ennek a jólétnek egyik főokát Amerika kedvező gazdasági termelésében látják. „A mi országunk — írják — a hideg északról lenyúlik a meleg délig. A nedves talaj kitűnő terület a mezőgazdaságra. Az amerikai farmok átlagos nagysága: 607.000 négyzetméter. Ekkora területen már gépekkel lehet dolgozni és így fokozni lehet a termelést. Az Egyesült-Államokban az évi termésből

minden gazdasági munkásra 12 tonna gabona jut,

míg a világ többi országaiban az átlagos termés egy munkásra csak kétötöd tonna. Minden amerikai farmer és farmmunkás saját magán kívül még kilenc személy számára teremti elő az évi élelmet. Ez a körülmény szolgáltatja aztán a második okot az amerikaiak könnyű és jó életstrandjához, mert Amerika a cukor kivételével minden éleltszükségletét saját termeléséből bőségesen tudja fedezni.”

Ezekhez a kedvező körülményekhez járulnak még a munkások jobb bérvizonyai, melyek megengedik, hogy a legegyszerűbb munkás is jobb életmódot folytasson, mint bár mely más országbeli munkása a világnak. Az Egyesült-Államokban *a napi átlagos munkabér 5 dollár,*

Angliában valamivel több 3 dollárnál, Franciaországban másfél dollár, Ausztriában és Németországban csak 1 dollár. Ez a nagyobb termelés és a kiterjedtebb gépjármű-következmenye. Az amerikai textilgyárakban egyetlenegy munkás 20—30 szövészekeken dolgozik, míg Európában legfeljebb hetet tud el látni. Egy szénmunkás Amerikában naponta átlag 4 és fél tonna szenet ás ki, míg Angliában és Németországban csak 1 tonnát, sőt Franciaországban csak ötnyelcad tonnát.

Üveges Varga István Sas-u. 4. szám.

Házhelyek.

A Monostorpályi ut és a gróf Vécsey-utca sarkán elterülő szőlőingatlan 300 □-öl területű parcellákra fel lett osztva.

A még eladatlanul lévő néhány ház helyre a vevők jelentkezzenek a Tiszántúli Mezőgazdasági Híteltintézetnél, Kossuth-utca 8. a hivatalos órák alatt, ahol a ház helyek ára a közismert előnyös havi fizetési feltételek tekintetében felvilágosítást nyernek.

Horváth József rostás Hajduböszörmény, Árpád-u. 2461

Különleges minőségű

Délibáb kaszák

Jótállás mellett kaphatók

Sesztina Lajos vaskereskedésében.

Gázháborúra készülődik Oroszország

Városok keletkeznek a mustárgáz kivédésére — Az egész vörös hadsereg az aerokémia szolgálatában — Veszélyeztetni a európai civilizációt a szovjet lázas készülődése?

A háborús német hadsereg egyik ismert gázszerkezője, Hanslein Rudolf dr. aki legutóbb hosszabb időt töltött Oroszországban, igen érdekes nyilatkozatokban számolt be ott szerzett tapasztalatairól.

Ismeretes, hogy Trockij vezetése alatt a legfőbb forradalmi haditanács nagy erőfeszítéseket tett, hogy a mérges gázok használatát hadászati célokra a lehető legteljesebb mértékben tökéletesítsék. A haditanács törekvése elsősorban arra irányult, hogy a mérges gázok használatát kombinálja a repülőgépekkel és így a vörös hadsereg számára a legnagyobb hatású harci-eszközt, az aero-kémia fegyverzetét teremte meg.

Az orosz proletáriátus értelmiségének vezetése alatt társadalmi egyesületek alakultak abból a célból, hogy egyrészt a kémiai háborúval szemben való védekezésnek, másrészt a repülés-ügynek propagandát csináljanak. Ez a kétféle szervezet országszerte a legnagyobb aktivitást fejt ki és pedig nemcsak a községekben és városokban, a polgári lakosság körében, hanem egyszersmind rendelkezésére bocsátotta magát a legfelsőbb haditanácsnak s ennek támogatásával a legbehatóbb kutatásokat végzi a kémiai hadjárat minden elképzelhető fájának és módszerének a tanulmányozásában.

HADGYAKORLATOK IGAZI GÁZZAL

A katonákat ma már speciális gyakorlótereken képezik ki. A főelv az, hogy ezeket a gyakorlatokat igazi mérges gázokkal végzik. A klórgázzal és az amerikai „Adamsite”-tal való támadások váltakoznak egy-egy területre az u. n. „mustárgázzal” való megmérgezésével, mely a gáz a mai napig, mint a „mérges gázok királya” ismert.

Mindezeket a gázokat orosz kémikusok az egyetemi laboratóriumokban és a gyárakban állítják elő.

A vörös hadsereg gáztechnikai gyakorlatainak jelentőségét Kolesnikov vezető orosz szakférfi, a vörös hadsereg hivatalos szaklapjában a következőképp leplezte le: „mindazt, amit a katonai gáztanfolyamokon 3—4 órán keresztül tanítanak, 40—50 perc alatt elsajátítják a kémiai gyakorlótereken a vörös hadseregnek bizonyos minimális intelligenciával bíró tagjai”.

VÉDEKEZÉS A MÉRGES GÁZOK ELLEN

Még nagyobb súlyt helyeznek azonban a mérges gázokkal szemben való védekezésre. Ezt a védekezést kiterjesztik az egész népességre, amelyet az ellenséges részről jövő mérges gáztámadásokkal szemben a hadseregéhez hasonló védelmi berendezésekkel szerelnek fel. Szovjetország aerokémiai támadástól tart, amelynek elhárítására nagyobb óvintézkedéseket tesz, mint amilyeneket valaha is tett a világ bármelyik állama.

Vorosilov hadügyi népbiztos az 1927 április 25-ikén tartott 4. szovjetkongresszuson ezeket mondotta:

— Tudósainknak sikerült olyan gázsisakot előállítani, amely a legmesszebbmenő követelményeknek is megfelel és amelyet már a hadsereg számára elfogadtunk. Óriási számban van szükségünk ezekre a sisakokra, mert kötelességünk, hogy nemcsak minden egyes katonát, de minden egyes munkást és a frontmögötti területek lakosságát is ellássuk velük. A gázháború esetére való ezt a védekezést rövid időn belül végre fogjuk hajtani.

GÁZSISAK A POLGÁRI LAKOSSÁGNAK

Míg a hadsereget a legújabb mintájú gázsisakkal szerelik fel, a polgári lakosság részére a régebbi típusúakat osztják ki. Moszkva, Szentpétervár és más nagy városok lakosait már felszerelték ezekkel a régi típusú sisakokkal. Nemrégiben Pavlo tanár javaslatot dolgozott ki, melynek rendszere lehetővé teszi, hogy a munkások vagy más lakosok még mustárgázzal mérgezett zónákban belül is hajlékaikban tartózkodhassanak, amennyiben a lakószobákból, munkateremből stb. oly menedékeket teremt, melyekbe nem hatolhat be a gáz. A lakóházak védelmére biztonsági pincéket és lépcsőházakat kell létesíteni. Ezekre a gázmentes helyekre villamosszivattyúkkal juttatnák a nagy faszén-szűrőkön át megtisztult levegőt.

A JÖVENDŐ VÁROSAI

Pavlov tanár tervei szerint az ilyen biztonsági helyek létesítésére meglevő intézményeket kell felhasználni. A friss levegő bevezetésére a gyárkéményekhez hasonló, vagy a magas házakon levő kémény-torok féle berendezésekre van szükség.

A változt eszméknek megfelelően a jövőben a városok építkezési terveinek is módosulni kell. Kosevnikov tervei szerint széles utcákat kell építeni az átlagos széliránynak megfelelően, ezekben kicsiny, kockaalakú házakat, alacsony épületeket, sok nyilvános teret, parkot, tavat és teljesen el kell tiltani az amerikai építési módszereket, — jelesül a felhőkarcolókat, legszükségesebbnek és leggyorsabban megvalósítandónak mondott javaslatai: földalatti élelmiszerraktárak, erőközpontok és kórházak létesítése, gáz-

mentes autók építése, valamint ugyanilyen közúti járművek gyártása, avégből, hogy gáztámadás esetén a polgári lakosságot biztos helyre lehessen szállítani.

Oroszország már túlhaladott az előzetes kísérletek stádiumán. Szemtanuk közlése szerint az összes orosz városokban vasárnaponként hadgyakorlatokat tartatnak a polgári lakossággal a katonai gyakorló- és sporttelepeken. Ezekben a hadgyakorlatokban a gáztámadás játssza mindig a főszerepet.

A HATÁS KÜLFÖLDÖN

Hogy ezek a készülődések mennyire figyelemreméltóak, mutatja az a tény, hogy Franciaország, Anglia és Olaszország katonai szaksajtója szintén napirendre tűzte a kérdést. Mindezekben az országokban gyakorlati kísérletek vannak folyamat-

ban az orosz készülődés ellensúlyozására. Már az a javaslat is felmerült, hogy földalatti mozgóképszínházakat kellene építeni, melyek adott pillanatban gázmentessé tehetőek s kerületi menedékhelyként használhatók fel.

Jóllehet semmiféle határozott információ nem áll rendelkezésünkre, bizonyos, hogy eredmények vannak, de ezeket titokban tartják. Anynyi mindamellett már ismeretes, hogy a francia kormány a polgári lakosság védelmére 15 millió gázsisakot rendelt, melyeket 1928 végéig kell szállítani.

Ha átnézzük a kémiai háború eseteire szóló orosz készülődéseket, meg kell vallanunk, hogy ez a technikai fegyverkezés különösen támadóháború szempontjából nézve látszik fenyegetőnek.

Folyamatban van a debreceni ref. egyház birtokainak bérbeadása

Súlyos részrehajlások Márk Endre és társai részéről a zsidók érdekében a magyar árverelőkkal szemben

(A Hajdúföld tudósítójától.) A református egyház most adja bérbe birtokait, azonban a városban már napok óta beszélnek, hogy a bérbeadások körül valami nincs rendjén. Többek között élénken emlegetnek egy esetet, amely minden tekintetben jellemző arra a felfogásra, a mely Márk Endre és társai működése következtében az egyház bizonyos körében uralkodik.

Az egyházi birtokok bérbeadása során többek között árverésre került az egyik 96 holdas, Macs közelében fekvő birtok bérlete is, amelyet eddig Tóth János birt bérben. Az árverés során legtöbbször Csengeri Miklós nevére izraelita ígért a birtokért, az utána következő ajánlattevő Ménes Mihály, az egyik legrégebbi debreceni civis familia tősgyökeres, magyar kálvinista tagja volt. Az árverés eredményének ismerete után Ménes Mihályt felszólították, hogy ígérjen ugyanannyit, mint Csengeri és akkor ő kapja meg a bérletet. Ménes valóban meg is ígért holdanként 355 kiló buza évi bért, vagyis pontosan ugyanannyit, mint amennyit a zsidó Csengeri és most mégis az történt, hogy

vele szemben a gazdasági bizottság javaslata értelmében a

zsidó Csengeri fogja megkapni a bérletet,

ha ugyan a presbiterium bölcs belátása nem akadályozza meg ezt a példátlan részrehajlást, melyből világosan kitetszik Márk Endre és társai zsidóbarát, magyarellenes gondolkodása.

Ménes Mihály, aki, mint már említettük, tősgyökeres, derék magyar ember, ősi debreceni civis, református család tagja, pontosan ugyanannyit ígért a bérletért, mint az ismeretlen, jövevény Csengeri nevére zsidó. Anyagi garancia a Ménes-familiában százszázaléki megtalálható, maga Ménes Mihály is jó, stabil anyagi viszonyok között él, tehát semmi értelme sem lenne annak, hogy ő vele szemben egyenlő feltételek mellett egy zsidónak adják bérbe a református egyház birtokait.

Mindezeket túl még más különös dolgokat is beszélgetnek arról, hogy mi folyik a református egyházi birtokok bérbeadása körül. Így többek között a függetlenségi balpárt egyik igen exponált tagja több árverelőnek kijelentette, hogy megkapja az egyházi birtok bérletét, de

csak akkor, ha beiratkozik a függetlenségi körbe.

Az egyik ajánlattevő, aki egyébként derék magyar gazdaember, kényszerűségből eleget is tett ennek a felszólításnak, beiratkozott a H. Kis Pali baráti körébe, mire, — nem állítjuk, hogy ezért, — de mégis ő kapta meg azt a bérletet, mely beavatottak szerint ellenkező esetben aligha jutott volna az ő birtokába.

Ilyen körülmények között reméljük, hogy a presbiterium szigorú felülvizsgálat alá veszi a gazdasági bizottságnak a bérbeadásokra vonatkozó javaslatát, s egyrészt nem fogja eltűnni, hogy Márk Endre függetlenségi kör baráti társasága az ősi református magyar Ménes Mihállyal szemben egy zsidót részesítsen előnyben, másrészt pedig végére jár annak, hogy igaza van-e a szóbeszédnek és igaz-e, hogy csak a függetlenségi kör tagsági jegye ellenében lehet egyházi földbérlethez jutni Debrecenben?

Frissen érkezett

Málna-, narancs-, citromszörp!

Zöldbab, zöldborsó és paradicsomkonzerv

nagy választékban kapható

Pálffy Tibor

fűszer és csemege üzletében

Kossuth-utca 7. szám.

Kardos és Bosznay üzlete között.

Ugyanott raffia és rézgálic

a legolcsóbban kapható.

TEDDY

a magyar Jazz-klrály mától kezdve a

Városház étteremben

hangversenyeznek

Atrocitások

Dalkultusz a szociáldemokrácia jegyében... Mint megdöbbenéssel értesülünk, a „Sztintén Zene Szövetsége” szintén bekapcsolódik a pünkösdkor rendezendő debreceni dalosversenyekbe. Ugy látszik, hogy a parlamenti intonálások kakofónikus szörcs-zaja nemessebb dalkultúrára ingerli szociáldemokrata vezéreink hangulat-kebleit s ennek köszönhetjük, hogy pünkösöd előestjén egy Györki Imre nevű szakszervezeti dalnok, a Conti-utcai minnesaengerek karnagya mond üdvözlő beszédet a Bika erkélyéről. Ez azonban még semmi. Következik a dalosversenyek érdemi része s merjük-e bevallani, hogy eme zenekultúra megnyilatkozásnak nem kisebb dalsztétikus lesz a főszónoka, mint Várnai Dániel politikai trubadur, illetve trubadurelvitárs, a honi igricek eleje.

No lám, csak no lám: így vonul be a saxofon nemzeti tradícióink szervezett hangszálai közé...

FŐISKOLA

A „Verbőczy” B. E. derecskei disztáborozása szombaton lesz. Ebben az egyetemi évben negyedik dominus-avatással egybekötött vidéki disztáborozását rendezzi a „Verbőczy” B. E. A vezérség a jelenben nagy súlyt fektet arra, hogy a vidéki városok jogásztársadalmát is belevonja munkálkodásaiba, hogy ezáltal az egész Tiszántul társadalma képviselve legyen az ifjúság mozgalmában. Eddig harminckét vidéki dominust avatott fel a vezérség és szombaton kilenc új dominussal szaporodik az egyesület öreg tagjainak száma. A bajtársak autóbuzson indulnak Derecskére, ahol a táborozás 9 órakor kezdődik. A műsorban tudásuk és művészi hajlamuk legjavát adják az egyesület szereplő tagjai. Az ünnepélyes dominus avatást dr. Kovács Andor, egyetemi professzor, az egyesület patronusa végzi.

Pesthy Pál igazságügyminiszter a Werbőczy Bajtársi Egyesület zászlóavatásán. A Werbőczy Bajtársi egyesület május 19-ére tervezett zászlóavatási ünnepsége közbejött akadályok miatt június 19-én, szombaton fog megtartani. Ez alkalomból Debrecenbe érkezik dr. Pesthy Pál igazságügyminiszter és a felesége, akik a védnöki tisztet elvállalták. Június 18-án a vendégek tiszteletére a bajtársi egyesület lampionos-zenés felvonulást rendez. Másnap délelőtt a vármegyeházán ünnepi beszédek kíséretében megtörténik a zászló felavatása és a zászlószegek beverése. Délben az Arany Bika disztermében bankett lesz.

A DEBRECENI REFORMÁTUS FÖGIMNÁZIUM ÜNNEPSÉGE

(A Hajdúföld tudósítójától.) A debreceni református főgimnázium „Arany János” Önképzőköre május 13-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel tartja meg az intézet tornatermében ezévi záróünnepélyét az ifjúsági ének- és zenekar közreműködésével.

Az Önképzőkör ebben az évben is — a régi hagyományokhoz hiven — az egész évben elhangzott legszebb számokat vonta bele az ünnepély műsorába, amely így változatosság és művészi értékek szempontjából

kitünően összeállítva, kellemes szórakozást fog nyújtani a hallgatóközönségnek.

Arról is gondoskodott a vezérség, hogy az intézet ifjúságán kívül azoknak hozzátartozói, ismerősei és általában az Önképzőkör működése iránt érdeklődők minél nagyobb számban jelenhessenek meg az ünnepélyen s ezért egészen olcsó helyárakat szabott meg. Ülőhely ára 50 fillér, állóhely 20 fillér.

Az ünnepélyen osztják ki az Önképzőkör ezévi pályázatának díjait is.

Ezen az ünnepélyen, amely az Önképzőkör egész évi működéséhez, ünnepélyeihez méltó műsorral akarja bezárni ezévi működését, legértékesebb számaiból állította össze a mű-

sört. Együttal ez az ünnepély lesz az Önképzőkör leköszönő és távozó tisztikarának bucsu-délutánja is.

Az ünnepély műsora a következő: 1. Népdalegyveleg. Előadja az ifj. énekkar. 2. Titkári beszámoló. Tartja v. Nyitray Károly. 3. Szavaltat tartja Puskás Árpád. 4. Hegedűn játszik Pécsely László. Zongorán kíséri: Balog Béla. 5. Legjobb novella. Felolvassa a szerzője. 6. Tarnay A.: Mesék. Előadja az ifjúsági énekkar. 7. Legjobb vers. Felolvassa a szerzője. 8. Molnár Elemér f. o. t. szavalt. 9. Gounod: Faust (II. felv. I. jel.) Előadja az ifj. zenekar. Jegyek Kondor Imre pénztárosnál kaphatók.

A minden tekintetben kitünően ígérkező ünnepélyre ezton is felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét.

Raab, a híres német repülő lesz a világűr első utasa

Májusban startol Németországban az Opel-gyár rakétakocsija

(A Hajdúföld tudósítójától.) Rüsselsheimban, az Opel-gyárakban lázasan dolgoznak a második rakétakocsin. Az első kocsival végzett kísérletek óriási feltűnést keltettek. A kísérleti kocsit 8 másodperc után óránként 100 kilométer sebességet ért el. Másodpercenként átlag három és félméter gyorsításra volt szüksége, hogy ezt a sebességet elérje. Az első 8 másodperc alatt 112 métert futtatott. Ha a kocsit továbbra is megtartotta volna ezt a gyorsítást, egy fél perc múlva 400 kilométer lett volna az óránkénti sebessége, nyolc perc múlva 6000 kilométer sebességet ért volna el óránként, ez

majdnem kétszerannyi kilométer, mint amennyit a Bremen tett meg az óceán fölött.

Gyakorlatilag ezt természetesen lehetetlen a levegő ellenállása miatt és különben is az ilyen sebesség mellett a kerekek darabokban repülnének szét.

Minden motorikus jármű — kivéve a villamost, — erejét terjedő gázokból veszi, (gőz-, benzin-, exploziós motorok, turbinák stb.), amelyeknél az erő a kerekek rotatorikus mozgásába, a propellerbe, a hajtócsavarba tevődik át, de amelyeknek megint egy külső médiumra van szükségük, hogy a járművet mozgásba hozzák. Így például a kerekeknel a dörzsölési ellenállás az alapzatra, a hajtócsavarnál a víz, a propellernél a levegő ellenállása az, amely a mozgást lehetővé teszi.

Ezekről teljesen eltérő a rakétagép. Ez csak a kipuffogatott gázok (égő alkohol, durranó gáz stb.) visszalökő ereje folytán hat és független minden médiumtól, mert mint

a mechanikus mondja, csak belső erők vannak a játékban. Mivel a rakétajárművek mozgásukat kizárólag saját magukból merítik,

a rakétajárművek nyújtják az egyedüli lehetőséget arra, hogy a világűrben előrehaladhassanak.

A vízszintesen futó rakétakocsinak a már említett okok miatt természetesen csak elméleti jelentősége van és a rakétaelv érvényesítésére a legprimitívebb kísérletnek tekinthető. Gyakorlati jelentősége csak rakétarepülőgépeknek lehet, amelyeknek óriási jövőjük van részben rendkívüli gyorsaságuk miatt, részben meg azért, hogy

légűres térben repülhetnek.

A rakétarepülőgépekkel a repülőtechnika előtt egészen új, eddig nem is álmodott lehetőségek nyílnak meg. A rakétakocsi a technikai fejlődésnek egy lépcsőfokát jelenti, a fejlődés végcélja: *az univerzum meghódítása.*

A második rakétakocsi május közepére készül el. Azt remélik, hogy *május 18-án már startolhat.*

Az Avus-pályán lefolyó kísérletek a rakétakocsival meg akarják támadni az automobil világrekordot. A kocsit *Fritz von Opel* fogja vezetni.

Az első légi rakétának az építése is gyors tempóban halad. Már hetek óta százával érkeznek a gyár igazgatóságához az ajánlatok olyan emberekől, akik az első légűrűhajtó utasai szeretnének lenni. A gyár igazgatósága

Raab, az ismert német repülő mellett döntött.

A szerződést már meg is kötötték s így Raab lesz az első ember, akit rakétaerővel a statorzférába kilönek

HIREK

1928 május 10 (Csütörtök)
Prot.: Ármín. Kath.: Antonin.

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Időjárás: Nyugatról az eső szűnésével igen hűvös és egyelőre még szeles idő, éjjeli fagy.

Városi muzeum 9—12-ig 2—4-ig.
Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig.

A gyógyszerárak közül következők tartanak éjjeli szolgálatot: Kigyó Piac-u. 33., Arany Angyal Piac-u. 50., Reménység Csapó-u. 22., Sas Hatvan-u. 70., Bockay Czegléd-u. 22., Tisza Péterfia-u. 76.

— Magyar munkásnak ad kenyeret, ha harisnyaszükségletét **Benyáts Emil** harisnyagyárából szerzi be. Eladás nagyban és kicsinyben. Debrecen, Tisza-palota. Külföldi gyártmányokban is nagy választék.

— Megoperálták **Kállay Miklós** szabolcsi főispánt. Nyiregyházáról jelentik: Kállay Miklós dr. Szabolcs-megye főispánjának tegnap este súlyos vakbél operációt hajtottak végre. Az operáció sikerült.

— **A Magyar Vörös Kereszt 17 ezer pengőt gyűjtött a földrendes-sújtott bolgároknak.** A Magyar Vöröskereszt Egyesület segélyakciója révén a bolgár földrendes károsultak részére eddig befolyt adományok összege 16.892.080 pengő.

— Rádió-műsor. Május 10. Csütörtök, délelőtt 9,30 és 11,45: Hírek, közgazdaság. Közben 12 órakor déli harangzó az egyetemteri tempómból. Utána: Zongorahangverseny, 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, 3: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 4: A m. kir. földművelésügyi miniszterium rádióelőadássorozata. Gabner Emil m. kir. gazdasági főtanácsos, kísérletügyi igazgató: „A falu mezőgazdasági termelésének megjavítása”. 4,45: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés, mozika műsora, 5: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye, vezényel Komor Vilmos karnagy. Wagner-hangverseny. 1. Tannhauser, megnyitó, 2. Lohengrin, ábránd. 3 a) Siegmund szerelmi dala a Walkürből, b) Erdőzsongás a Siegfriedből, 4. Gyászinduló az „Istenek alkonyá”-ból, 6,20: Maksay Ferenc dr. főorvos előadása: „A gyermeknevelés lélektana”. 7: A Magyar Rádió Újság felőrája, 7,40: Angol nyelvlecke. (J. W. Thompson), 8,30: Műsoros est. Közreműködnek: D. Kende Paula és Bárdi Ödön, a Vígsház tagjai, Medveczky Bella, a Városi Színház tagja és Frisch Irén hangversenyének vezetője, zongorán kísér Polgár Tibor. 1. Molnár Ferenc: A gittegyet (Bárdi), 2. a) Mendelschn: Gruss, b) Schumann: Sommeruh, c) Schumann: An den Abendstern (Medveczky B. Frisch I.) 3. Herczeg Ferenc: Fűredi emlék (D. Kende), 4. a) G. B. Pergolesi: Tre fiorini son, b) G. Paisello: La molinare, c) Brahms: Immer leiser wird mein Schlummer, d) Jensen: Murmelndes Lüftchen Frisch 5. Molnár Ferenc: Színház (Szinész: Bárdi A. nő: D. Kende) 6. a) Rubinstein: Es blinkt der Tau, b) Alexander v. Fielitz: Stilles Leid, c) Brahms: Meine Liebe ist grün, d) Tschaiikovszky: Inmitte des Balles (Medveczky B.) 10: Pontos időjelzés, hírek. — Utána: Az Emke-kávéházból Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye.

Külföld. Bees (517,2 és 577) Délelőtt 11 és délután 4,15: Hangverseny, 8,05: Schubert és Scott Walter-hangverseny, 9,15: Gitárhangverseny, Berlin (483,9) Délután 5: Zongora- és hegedűhangverseny, 10,30: Zenekari hangverseny, Boroszló (322,6) Délután 4,30: Szórakoztató zene, 8,30: Vidám bécsi-est, Majna-Frankfurt (428,6) Délután 4,30: Modern tánczene, 8,15: Zümpe: Farinelli. Operettelőadás. Utána ánczene, Prága (348,9) Délelőtt 12: Hangverseny, délután 4,30: Kamarazene, 7,25: Fuvószene.

Debreceni Üvegkereskedelmi R. T.

Debrecen, Rózsa-utca 2. szám.

Ajánlja autosophon szikvizes gépjét részletfizetésre.

Az autosophonnal mindenki házilag, pillanatok alatt saját tiszta üvegben készíthet szikvizet.

A készítési mód a lehető legegyszerűbb, Csak egy üveget — az autosophont — kell otthon tartani s hozzá 1 tucat szénsavpalackocskát s máris 12 liternyi szódavíz felett rendelkezik.

Jégszékény és fagyjalgató nagy választékban. Befőttes és uborkásüveg minden nagyságban kapható.

ERETT NYUGATINDIAI BANAN A LEGJOBB TAPLALÉK **BP. TELEFON: 982-25.**

— **Hasszorulás, rossz emésztés, erős bomlási és erjedési folyamat a gyomorbél huzamban, baktérium gyomorsavtúltengés, a nyelv gyulladása, az arcbőr és a háton mutatkozó kiütések, valamint karbunkulusok a természetes „Ferencz József keserűviz használata mellett visszaféjldnek. Számos gyakorló orvos a Ferencz József vizet már évtizedek óta mindkét rembeli felnötteknek és iskolás gyermekeknek kitünő sikerrel rendel. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.**

— **Besseney Lajos:** A magyar néplélek válsága. Feltűnéseltő ujdonság, melyet minden magyar embernek el kell olvasni. Kapható Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedésében. Piac-utca 8. Telefon szám: 2-96.

— **Ártatlanul halálraítéltek egy orosz emigránst.** Berlinből jelentik, hogy Mecklenburgban gyilkosság miatt az esküdtbíróság halálra ítélte egy Jakubovics Nevű orosz emigránst, aki a vesztőhelyen is ártatlanságát hangoztatta. Most tényleg kiderült, hogy ártatlanul ítélték el, mert a tanúk újszülött gyermekgyilkossági perben hamisan vallottak. Az állam-miniszterium utasítani fogja a főügyészséget a perújításra.

— **Elveszett 50 pengő.** Szerdán reggel 9 és 10 óra között a nagypostán egy darab ötvenpengős bankjegyet elvesztett egy fiatalember. Kéri a becsületet megtalálót, hogy a bankjegyet — amely hivatalos pénz volt — a Hajdúföld kiadóhivatalába, vagy az Arany János-utca 56. szám alá, a Tribon kereskedelmi irodába szolgáltatassa be.

— **Amatőr lényképezők** felvételeit kidolgozom, megnagyítom, többszörösítem. Szakszerű munka, olcsó árak. Megrendelések aznap szállítva. Fotocikkek szaküzlete. Berzseki Fotobörze, Ferenc József utca 38. Az udvarban.

— **Harkányi szobrász,** Piac-utca 83. sz. Sirkövek művészi kivitelben legjutányosabban készülnek.

— **A világhírű House Mead Sohn** angol cégtől szövegetek érkeztek Szabó László szabóhoz, Széchenyi-utca 1.

— **Gűkörgyártás, üvegcsiszolás, kizakatok tükrözése, autók, autóbusz üvegezése** Sipkovits, Sziv-utca 15. sz. Telefon 356.

— **Vecsey Antal áll. vizsg. fogász** a fogorvoslás körébe eső következő műveleteket végzi: Foghuzás, fogtömés, műfogak, hidak, koronák, stb. Figyelmes kezelés! **Szent Anna-utca 6.**

SZINHÁZ

A Csokonai-színház műsora:

Csütörtökön, május 10-én: **Zenebona.**

Pénteken, május 11-én: **Zenebona.**

A színházi iroda hírel:

A „Zenebona” a Lakatos-Bródy-Ábrahám pompás jazz-operett napról-napra fokozódó sikere mutatja, mennyire meghódította a debreceni közönséget is. A kitünő darab gyönyörű zenéjét már városszerte du-

dolja a közönség s játsszák a zenekarok. Ha verklizés még divat volna úgy minden bizonnyal már a „Zenebona” nótáit verklizné minden verkli a kapualjakban. A „Zenebona” a hét minden napján színre kerül a Csokonai Színházban. Jegyek válthatók.

A „Zenebona” zárójelenete „Lám ez a zenebona minden szívet felvidít — pajkos nótával végződik. Éneklük Timár Ila, Elek Ica, Turbók Rózsi, Ferenczi Marien, Antók Ferenc, Szirmai, Fülöp, Szigethy, Rajz János. Ferenczi Marien pajkos kokott szerepében elragadó a „Zenebona”-ban. Timár Ila és Elek Ica primadonna duóját ország-világ bármely színpada megirigyelhetné a „Zenebona”-ban. Turbók Rózsi a tüzről pattant komika ifjúságával és az ősz humorával hódít a „Zenebona”-ban.

A „Zenebona” férfi quintette, Antók, Fülöp, Szirmai, Szigethy, Rajz János ellenáthatatlan humorukkal könyfakasztó kacagásra készítik a közönséget a „Zenebona”-ban.

Hajdúföldön legjobb vendéglője a Szémán Imréé.

Zóna-előadás lesz csütörtökön délután fél 4 órakor a színházban ifjúsági helyárrakkal. Színre kerül a címszerepben Timár Ilával Lehár Ferenc gyönyörű zenéjű operettje, az **Éva.**

A **karszemélyzet jutalomjátéka** szombaton délután lesz fél 4 órakor. Ez alkalommal a „Mesék az írógépről” című pompás operett kerül színre Tamási Benő felléptével.

Mozgósínházak közleményel:

Szerda—Csütörtök:

VIGSZINHÁZ

KIZÁRÓLAG CSAK FELNÖTTEKNEK!

Vérbosszu

(Vendetta)

dráma 7 felvonásban. A főszerepben: **Monte Blue.**

Megelőzi:

A balga bakfis

vígjáték 7 felvonásban. A főszerepben: **Louise Fazenda.**

Péntektől! Péntektől!

Világattrakció!

Frakk és klakk

A főszerepekben: **Adolphe Menjou és Virginia Vally.**

APOLLO

V i g e s t!

A szerelmes gimnazista

vidám játék 7 felvonásban. A főszerepben: **Sally Phibbs.**

A zseniális ötlet

vígjáték 7 felvonásban. A főszerepekben: **Lels Moran és Edmund Love.**

Péntektől! Péntektől!

V i l á g i l m!

Bródy Sándor híres színműve:

A s z e r e t ő

A főszerepekben: **Harry Liedtke és Hans Junkermann.**

MŰVÉSZET

Ptasinszky Pepi nagyszabású művésztette május 11-én az „Arany Bikában”. Élvezetes művészi eseményben lesz részünk május 11-én Ptasinszky Pepi a m. kir. Operaház világhírű primaballerinája a világszerte ünnepeelt nagy táncosnő: a testet öltő grácia, minden édeskés nélkül való őszinte, magától értetődő báj, ötlet, élelmesség, humor, igazi táncművész értelmessége és bánata valóban megindító, tréfája és dévasága valóban felderítő. Nagyszerű táncszámaival valóban a szenzáció erejével izgatja a közönséget.

Ptasinszky partnerszerepét **Köszeghy Ferenc** az Operaház kitünő táncművésze tölti be.

Pompás műsorszámaink között többek között a „Sylvia”, — Grand Adagió — „Bánk Bán” opera balettjelenetéből a nagy, kettős, a „Diótörő” és „Mályvácska” balettpantominek grandiózus és látványos táncduószámaikat találjuk, melyek a két legjelesebb táncművész előadásában és pazar kosztümjeiben felejthetetlen élményt fognak nyújtani.

A pompás táncszámok között **Venczell Béla** az Operaház örökös tagja és első basszistája fogja nagyzerű művészetét csillogtatni. Mesterien csiszolt ezüstszenesű, mély basszushangja, mely a maga kiegyenlített-ségével a legszebb orgánumok egyike, gyönyörűen cseng és eszményien művészi előadásával felejthetetlen élvezetet nyújt mindenkinek.

A zongorakiséretet **Roubál Vilmos** operaházi karnagy látja el nagy művészetével.

E nagyszabású est iránt egyébként nagy érdeklődés nyilvánult meg. Jegyeket **Méliusz és „Arany Bika”** jegyiroda árúsítja.

Növendék-hangverseny a városi zeneiskolában. Csütörtökön este 8 órakor a magasabb klasszú növendékek hangversenyeznek a városi zeneiskola hangversenytermében. Műsoron szereplő számok közül különösen kiemeljük **Popper Dávidnak** egy zongorára és 3 gordonkára írt **Requiven-jét**, melyet a nagy mester egy elhunyt barátjának emlékére írt. Ezt még **Debreceben** nem látták. Gyönyörű adagioja igazi mélységekkel és gyászos hangulattal, invenciával van tele. Ugyancsak érdekes száma lesz a műsornak egy vonósnégyes, mely ha növendékekből áll is, az első debreceni női vonósnégyes lesz. Ezenkívül: **Liszt Ferenc Legendája, Predikáció a madarakhoz, Dancla: Resignation, Járay: Théma variációkkal, Allaga és Nagy József zeneiskolai tanárnak** most megjelent egy-egy cimbalomra írt koncert etud-je, néhány bájos dal és az intézet nőikar két száma szerepel. Helyáarak: 60, 80 és 20 fillér.

Haydn-Oratorium. Aldoocsütörtökön vagyis május 17-én a **Szent László Dalegylet** vegyeskara a Máv. filharmonikus zenekarral együtt megismétli **Haydn: „Krisztus hét szava a kereszten”** című nagy oratóriumát. A rendezőség ezuton kéri mindazokat, akik jegyeket már korábban lefoglaltak, hogy jegyeiket péntek estig a jegy-irodában vegyék át, mert tovább nem áll módjában a je-

gyeket a rendezőségnek fentartani és így azok másoknak fognak eladatni. Jegyek válthatók **Springer József** főposta melletti könyvkereskedésében.

A „kántus” nagy hangversenye

A kollégiumi kántus május 19-én, szombaton délután 5 órakor az **Arany Bika** disztermében tartja tavaszi nagy hangversenyét a **Dóczi-intézet** énekkarának közreműködésével. A műsor mintegy 12 számból áll. A hangversenynek érdekessége a **Dóczi-intézet énekkarából és kántusból** alakult vegyeskar, amely 360 tagból áll és **Gounod** híres operájából: a **Faustból** adja elő a II. felvonás I. jelenetét és **Solymosi—Szigethy Szerenádját, Szigethy Gyulának, a kántus karnagyának még egy táncindulója szerepel a műsoron. A kiemelkedőbb számok ezenkívül: Lányi: Éj dal; Ivánka: Sajkadal; Verdi Troubadourjából a Cigányok kara. Be-fejezéstül a kántus Gaál kedves balatoni nótáit énekl. A műsor még Nagygyörgy Sándor Petőfi énekei szerepelnek. Farkas Pál IV. éves theologus **Kozma Andor** híres versét: **A táltos álmát fogja elszavalni, mig Batta Zoltán komoly, Solymosi József kollégiumi szénior pedig vig szavallattal fog közreműködni.****

A rendezőség a jegyárakat olcsóbban állapította meg: I. rendű ülőhely ára 2 P, II. rendű ülőhely 1.40 P, 4 személyes páholy 7 P, 6 személyes páholy 9 P, állóhely 60 fill. **Jegyek előre válthatók Nagygyörgy Sándor IV. éves theologus, kántus aljegyzőnél, a Dóczi-intézet növendékei és a theologusok utján is.**

Könyvesház

Uj magyar irodalomtörténet

Megjelent **Pintér Jenő** új összefoglaló munkája a magyar irodalom történetéről

Pintér Jenő, budapesti kir. tanterületi főigazgató, a magyar irodalomtörténetírás kitünő munkása, egy hatalmas új művel lepte meg a magyar olvasóközönséget: megírta két kötetben a nagyközönség számára az új magyar irodalomtörténetet.

Nem szükséges külön fejtegetni, milyen kulturális fontossága van egy ilyen könyvnek, elég, ha megállapítjuk, hogy évtizedek óta nem jelent meg a magyar irodalom egész történetét összefoglaló munka, holott azóta a tudósok kutatása óriási új anyagot hozott napvilágra, számtalan régtől ismert tény új világításba állított és döntő fontosságú új szempontokat hozott be az irodalmi tények megítélésére.

Ezeket értékesíteni a nagyközönség között szétterjeszteni, a mai nemzedék irodalmi tudatába az egész anyagot legmodernebb színvonalon a maga írói és tudományos felfogásának érvényesítésével rendszerbe szedni és szemléltetőleg kitérni az olvasó elé, ezt a feladatot vállalta új nagy könyvével **Pintér Jenő.** Hivatottsága egyenesen predesztinálta erre a munkára. Ő a mai irodalomtudomány legkiválóbb összefoglalója, eddigi munkássága, mellyel tudományos szempontból megbecsülhetetlen értékű könyvet adott a magyar irodalomtörténet szakembereinek kezébe, s melyet az Akadémia már kezdetén a Semsey-

Derecskén ha jár, keresse fel **Konc József Kisbika** vendéglőjét.

jutalommal tüntetett ki, most betetőzést nyert új könyvével. Amit eddig szakemberek számára alkotott, azt most szétviszi az egész művelt magyarság legszélesebb köreibe.

Írói egyénisége teljesen kidomborodik az új könyvben. A tudomány legmodernebb színvonalán dolgozik, a roppant anyag felett feltétlen szuverén uralommal. Az anyag szemléletes, áttekinthető elrendezésében elsőrendű mester.

A magyar irodalom fejlődése a legrégebbi időkől a mai napig úgy áll az olvasó előtt, mint egy minden zugában megvilágított mozgalmas táj, melyet szakértő vezető kalauzolásával jár végig az ember. Egészen szokatlan irodalomtörténeti-írásunkban az a szerzet, széles terjedelem, mellyel a mai irodalmat tárgyalja. Az eddigi irodalomtörténetek csupán a multra voltak tekintettel, a jelent csak mellékesen és röviden regisztrálták. A kétkötetes mű első kötete a magyar irodalmat 1900-ig tárgyalja, s az egész hatalmas terjedelmű második kötet a huszadik század irodalmáról szól. Minden modern irodalmi igényt, minden modern írói jelentőségének megfelelően tárgyal, méltó ítélettel, elfogulatlanul, műveik alapos ismeretével.

Az olvasó számára külön értéket jelentenek a nagy műhöz fűzött egészen eredeti irodalomtörténeti térképek és táblázatok, amelyek kitűnően szemléltetik a fejlődés menetét, a történeti adatok, az egyidejű külföldi dolgokat stb. A könyv illusztráció-anyaga pedig kivételesen gazdag és értékes, amit a multra vonatkozólag a kutatás felhalmozott, az mind össze van gyűjtve, a modern irodalmi résznek gazdag képsorozata pedig egészen eredeti és ugyiszólván teljes. Ezek az illusztrációk a reprodukálás és a nyomás finomságát illetően, valamint az egész mű európai viszonylatban is kiváló kiállítása büszkeségére válik a könyv kiadójának, a Franklin-Társulatnak.

(Pintér Jenő: A Magyar Irodalom Története megrendelhető a Franklin-Társulat könyvkereskedésében Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám, ára 65 pengő, kapható havi 4 pengős részletre is.)

TESTEDZÉS

Ma estig lehet a különvonatra jelentkezni.

A vasárnapi Budai 33-Bocskay mérkőzésre indítandó különvonatra a menetjegyiroda csütörtök estig hosszabbította meg a jelentkezési határidőt. Hétfőn este ugyanis a jelentkezők száma már meghaladta a kétszázat, mindössze száz jelentkezőre van tehát csak szükség, hogy az első debreceni különvonat terve megvalósuljon. Ismételt felhívjuk a közönség figyelmét a Bocskay helyzetének reményteljes voltára, amit ezen a sorsdöntő találkozón még jobban meg kell szilárdítani, de ez csak úgy lehetséges, ha a debreceni közönség elkíséri csapatát és jelenlétével, tapsaival támogatja. A közönség támogatása sokszor többet jelent a játékosok tudásánál és ezen a mérkőzésen kétszeresen sokat nyomhat a latba. Aki tehát teheti, siessen a jelentkezéssel, hogy a vonat indítására vonatkozó intézkedések minél előbb megtörténhessenek. Itt említjük meg, hogy akik a mérkőzésre nem akarnak kijönni, de dolguk van Budapesten, szintén igénybe vehetik a különvonatot, amelynek ára villamos és mérkőzésjegy nélkül oda-vissza 11.50 pengő.

TÓZSDE

A pengő Zürichben 90.64 1/2

Budapest 90.64 és fél, Berlin 124.12 és fél, New-York 518.87, London 2532.50, Páris 20.42, Milano 27.34, Prága 15.38, Belgrád 9.13 és egynegyed, Bukarest 3.21, Bécs 73, Amsterdam 209.30.

Hivatalos devizárfolyamok.

Egy angol font 27.85—28, száz belga 79.80—80.10, száz cseh korona 16.90—16.98, száz dán korona 153.25—153.85, száz dinár 9.98—10.06, száz dollár 569.40—571.40, száz francia frank 22.55—22.75, száz hollandi forint 230.40—231.40, száz lengyel zloty 64.05—64.35, száz lei 3.50—3.55, száz lira 30.05—30.25, száz német márka 136.60—137.10, száz norvég korona 153—153.60, száz osztrák schilling 80.30—80.65, száz svájci frank 110—110.40, száz svéd korona 153.30—153.90 P. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszadik század aranyat 23.10—23.30, az ezüst egykoronást 0.38—0.40, a forintost 1.10—1.20 az ötkoronást 2.10—2.20 pengővel jegyezték.

Gabonátzside.

A készáruiacon a kereslet megélnkült, azonban a kínálat tartózkodó volt és az árutulajdonosok abban a reményben, hogy a közeljövőben külföldi számlára jelentéke-nyebb tételeket sikerül eladni, a most érvényes árak mellett nem voltak hajlandók árujukat piacra bocsátani. A tiszavidéki búzát 33.75—35.10, az egyéb származású búzát 33.60—34.85 pengővel jegyezték fajsúly szerint. A rozs ára 31.35—31.60 pengő között mozgott. Az utermésű buza és rozs iránt igen nagy a kereslet s már eddig is igen sok kötés történik, ami arra vall, hogy a gazdák kezén már nincs áru tavalyi búzából s hogy pénzhez jussanak, kénytelenek utermésű árujukat idő előtt értékesíteni.

A liszt- és őrléményiacon a malmok nem változtatták meg lisztárait. A korpát 23.75—24 pengővel jegyzik.

A terménycikkek piacán a forgalom szűk keretek között mozog, ami annak tulajdonítható, hogy a kínálat minimális. A tengeripiac, bár az árakat emelték, teljesen üzletelen. A zab a kereslet megcsappanása miatt olcsóbbodott. A tengerit névlegesen 27.75—29, a zabot 33.10—34 pengővel jegyezték. A takarmányárpát minőség szerint 30—31.25 pengővel kínálták.

Állatvásár.

A sertésvásárra felhajtottak 1375 darab sertést, amelyből 566 darab maradt eladatlannak. Az irányzat lanyha volt. Árak: la öreg zsirsertés 1.44—1.48, la 1.36—1.40, fiatal nőhéz 1.60—1.62, közép 1.58—1.62, könnyű 1.28—1.36, szedett közép 1.58—1.62, könnyű 1.28—1.36, szedett közép 1.48—1.52, angol urasági 159—170, szedett 144—152 pengő különként elősúlyban. Szalonnás felsertés 1.84—1.96, szalonna nagyban 1.78—1.82, hus 1.60

—2.12, zsir 1.94 pengő különként. — A borjuvásárra felhajtottak 542 darab borjut, — ezenkívül 77 bárányt és 3 gödölyét. Az irányzat megélnkült. Árak: borju, elsőrendű 1.60—1.68, kivételesen 1.72, másodikrendű 1.30—1.46, bárány 0.60—0.90, kivételesen 1. gödölye 1 pengő különként.

Mosott

rongyot

vesz a kiadóhivatal

József kir. herceg-utca 16. sz.

Padlólakk

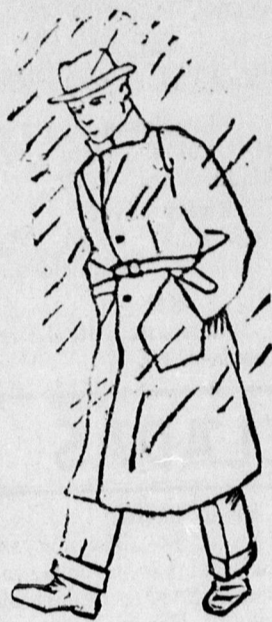
magas fényű legszebb színekben, legkiválóbb minőségben nagyon olcsón kapható

Stern festéküzletében

Piac-utca 10. (Bikával szemben.)

SAFFAR MIKLÓS műlakatos

viz- és villanszerelési vállalkozó
Debreceen, Darabos-utca 50. szám alatt.

Most vettük
egy tételbe
s adjuk
míg a készlet tart.

Olcsó vétel:

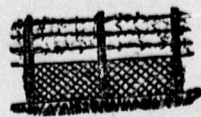
- Esőkabát . . . . . P 20.--
- Esőkabát kovercoat felsővel . P 24.--
- Vizhatlan trenckoat kabátok . P 32.--
- Impregnált trenckoat kabátok . P 48.--

A

Hajdusági férfiruha áruház-ban
Plac-u. 67. Megyeházzal szemben.

Kovács Gyula

vaskereskedő Debrecen,
Fő-utca 17. sz. Bika-szálló mellett sarkon.

Kerítésfonatok és tüskés huzalok, ekék, eke-alkatrészek, kapák, ásók, lapátok, villák, gereblyék és mindenféle vasáruk olcsón kaphatók! ==

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés 10 szög 30 fillér. Minden további szó 3 fillér. Vasárnap a legkisebb hirdetés 10 szög 40 fillér. Minden további szó 4 fillér. A vastagabb betűkkel nyomott szavak duplán számíthatnak.

KÉRJÜK VIDÉKI HIRDETŐINKET,

hogy az apróhirdetés díját pontosan kiszámítva (levelezés, házasság rovat díja kétszeres) vagy készpénzben vagy bélyegben előre beküldeni sziveskedjenek. Kiadóhivatal.

LEVELEZÉS

JELIGÉS LEVELET

csak délelőtt 11 és 12 óra közt ad ki a kiadóhivatal.

Postán beküldött

jeligés levelet értesítési díj beiktatása nélkül nem adhatjuk ki. Kiadóhivatal.

Szeretnék

megismerkedni egy szolid barna fiúval, akivel a gyönyörű tavaszi estéken elsétálgatnánk. Jelige „Komoly barna lady”. 368

KÖZSÉGI JEGYZŐNEK

a leánya vagyok. Hosszabb ideig Debrecenben időzöm. Melyik jegyző, aljegyző, vagy gyakornok vállalkozna egy élénk természetű, gondor fekete hajú leánnyal szórakozás céljából levelezni? Választ sürgősen „Forgószél kisasszony” jeligére a Hajdúföldre kérék. 377

Tizenhat éves

barna lány vagyok, szeretnék olyan jókedélyű fiúval megismerkedni, aki megértő pajtásom lenne. „Szeretem a tavaszt” jeligés levelet kiadóba. 387

VIGKEDÉLYŰ,

középkorú szőke özvegy asszony ez uton keresi intelligens, hozzá illő koru uri ember komoly ismeretségi. Leveleket „Vig özvegy” jeligére kérék a kiadóba. 376

HÁZASSÁG

RÉGI ÁLMOM,

hogy falusi jegyzőné lehessen. Kültői lelkületem nem bírja a nagyváros zaját, vonzódok a mélabus, falusi magányhoz. Ki volna hajlandó álmodmat valóra váltani? Jeligém: „Mészse még az ígért földje?” 378

LAKÁS

Keresztény

család részére június 1. kiadó 2 szoba, fürdőszoba mellékhelyiséggel, Boldogfalva-utca 26. 1642

IRODÁNAK

vagy rendelőnek alkalmas, egy esetleg kettő szoba május 15-re kiadó, Csapó-utca 14. 743

Különbejáratu

butorozott kettős szoba 2 urnak azonnal kiadó, Varga-u. 6. 1675

Piac-utca 44.

szám alatt, földszinten, az udvarban két szoba, előszoba irodának, vagy orvosi rendelőnek azonnal kiadó. Értekezhetni vitéz dr Szilágyi Dénes ügyvédnél, Piac-utca 44. 772

Egy

butorozott szoba kiadó, Magos-u. 17. 1672

Elegánsan

butorozott különbejáratu szoba azonnal kiadó, Varga-u. 32. 764

Király kávéi

mégis a legjobbak! Olcsó, kiadós, kiválóan zamatos. Dégenfeld-tér 11.

Két

csinosan butorozott utcai szoba kiadó, Péterfia-u. 60. 761

ELADÁS

Eladó házhely!

Széchenyi-ut. 3. sz. 1358 négyszögöl saroktelek esetleg parcellázva is, négyszögölenként 30 pengőért eladó Dr Debreczeny Barna, Király-u. 4. szám. 1674

Különböző

butorok eladók, Török Bálint-utca 25. Ugyanott leánderek is eladók. 773

2 méter

hosszu vasnyújtó tornaszor eladó, Burgondia 3. 739

Eladó

butorok: faragott szalon kanapé, két karszékek, tükör, könyvszekrény, fürdőkád, Péterfia 78. 762

Két ágy

éjjeli szekrényel eladó Török Bálint-utca 18. I. el 747

AJÁNLAT

Gyönyörű

parkban uricsalád teljes ellátásra nyaralókat vállal. „Nyaraló” Nyirábrány. 771

Készíték

öltönyöket, felöltöket legújabb divat szerint, saját szövetmintákkal lakásra lemegek. Tribon szövétjét jutányosan 28 pengőtől készítem, Szönyi János Ötvös-u. 36. 763

Gobelin

himzést olcsó árért vállalok. Ajánlatot kiadóba kérék. 770

Karbolineum és kátrány

nagy és kismennyiségben legolcsóbban beszerezhető Neumann Nándor festéküzletében, Csapó-utca 14. szám. 743

Készíték

öltönyöket, felöltöket legújabb divat szerint, saját szövetmintákkal lakásra lemegek. Tribori szövétjét jutányosan 24 pengőtől készítem, Szönyi János Ötvös-u. 36. 763

Üvegezési

tüvegcsiszolási, épület vagy portál üvegezését, ócska tükrök újjáöntését, e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbban készítem s árajánlatokkal szívesen szolgál: Papp Kálmán Péterfia utca 8. 710

Kombinált terítők,

függöny, ágytakaró garnitúrák, párna-lámpaernyő montirozást, monogramozást, szesz-relief és olajfestést és minden diszjunkát jutányosan készítek. Vidéki megrendelést elfogadunk. Cim: Piac-utca 16. „Csispeüzlet”. 752

Kárpitos

munkákat a legolcsóbban készítek és javításokat háznál is vállalok, Ménes Ferenc kárpitos, Péterfia-u. 8. szám. 677

Asztalos

munkákat, épület, butor, bolt berendezéseket, ugyszintén javításokat is a legjutányosabb árban készítek. Tanuló felvétetik. Erdei Lajos asztalos, Péterfia-u. 8. 745

Kiváló jó

4 fogásos házi ebéd-koszt uriaszszonynál, ki maga főz, kihordásra kapható. Napi 80 fillértől 1.20 fillérig megbeszélés szerint. Cim: Városház trafik, Piac-utca. 718

Földbirtokokra

(5 holdtól, holdankint 700.— pengőig) becslés nélkül, 35 évi amortizációra, 7 és fél % kamatalapon, az ország legnagyobb pénzügyintézetétől 5 nap alatt gyors folyósítás! — Házakra: 5—10 évig terjedő átmeneti kölcsönök. — Kisipari hitelek váltóra, 12%-ra szerzünk. — Váltóhitelt folyósítatunk magánpénzből (legfeljebb 1 évi időtartamra) hetikamatra, hitelképes kereskedőknek, háztulajdonosoknak és információképes tisztviselőknek, magánosoknak. — Ékszerfedezetre, az érték 80%-ig azonnal folyósítunk. „New-York” Hitellroda, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 29. (Válaszbélyeg beiktatandó.) 515

Házi óbor

zamatos 1.30, Csapó 27., udvarban Szathmárinál. 753

KERESLET

Deutsches Fräulein

wird gesucht zu Kinder welches auch im Haushalt mithilft. Die Kinder sprechen sohn Deutch. Frau Stefan Báthory, Eötvös Gasse No. = 6. 769

Üzletben,

irodában pénztárnoki állást keres megbízható, intelligens fiatal lány. Ajánlatokat „Megbízható” jeligére a kiadóhivatalba kérék. 683

638—1928. 31375—1927. VI

Hirdetmény

Debrecen sz. kir. város Tanácsa közhírré teszi, hogy a m. kir. földmivelségi Miniszter Ur a gyümölcsfakártevők elleni védekezés tárgyában 85580—1927 IX 2. sz. alatt kiadott körrendeletében elrendelte, hogy a város területén minden birtokos köteles az alma, körte, kajszinbarack, cseresznye, meggy, szilva és őszibarack fájáról az elszáradt ágakat, galyakat, leveleket, virágokat és termést, továbbá a fa derekáról és öreg ágairól az elváló cseresep kérgét eltávolítani, valamint azokat a mohától megtisztítani. Ezután a fák alját gondosan fel kell gereblyézni és a fáról eltávolított s összegyűjtött mindennemű hulladékot el kell égetni vagy mélyen elásni. Figyelmezteti a városi Tanács az érdekelteket, hogy aki az elrendelt védekezési munkálatokat elvégezni elmulasztja: az a mezőgazdaságról és mezőrendéségről szóló 1894. XX. tc 95 §-ának b) pontja szerint minősülő kihágást követ el és 40 pengőig kiszabható pénzbüntetésen felül a hatóság fogja az írtást a mulasztó költségére elvégeztetni.

Debrecen, 1928 április 23-án

VÁROSI TANÁCS.

PALOTAI LAJOS vegytisztító telepe Honvéd-u. 9/j Üzletei: Kálvintér 5. Batthyányi-u 26. és Hunyadi-u. 5.

ELSŐ DEBRECENI

Parkettgyár

készít és legolcsóbban szállít minden méretű tölgy és bükkfa

parkettet

Lerakás. Gyalulás.

Gyár:

Széchenyi-utca 48. szám.

Iroda:

Piac-utca 9. szám.

Rendelés felvétel telefon 7-33.

Debreceni Angol-Magyar Szállítmányozási R. T.

Telefon 37.

Ferenc József-ut 72. Deák Ferenc-utca sarok.

Telefon 37.

Vámkezelés Butorszállítás Fuvarozás

Nemzetközi szállítások bel- és külföld bármely részébe.

Tisztviselőknek és állami alkalmazottaknak árkedvezmény!!!

